Lietas Nr. A420394114
Lietas arhīva Nr. AA43-0820-16/19

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2016.gada 28.jūnijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente K.Krastiņa,
tiesneses L.Vīnkalna un A.Zariņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2014.gada 30.septembra lēmuma Nr.22.10/L-26280 atcelšanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 2.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) Nodokļu kontroles pārvalde (turpmāk – Pārvalde) no 2013.gada 14.augusta līdz 11.novembrim /pers. A/ veica iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk – IIN) auditu par 2011. un 2012.gadu.

Ar Pārvaldes Fizisko personu otrās audita daļas galvenās nodokļu inspektores 2013.gada 11.novembra lēmumu Nr.23.12/L-1202 /pers. A/ nomaksai budžetā noteikti Ls 2960,94, t.sk., IIN Ls 2368,51, nokavējuma nauda Ls 355,28 un soda nauda Ls 237,14.

Nepiekrītot minētajam lēmumam, /pers. A/ to apstrīdēja.

[2] Ar VID ģenerāldirektores 2014.gada 30.septembra lēmumu Nr.22.10/L-26280 (turpmāk – Lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts un /pers. A/ noteikta papildu budžetā maksājamā IIN nokavējuma nauda Ls 68 (96,76 *euro*) apmērā.

Lēmumā norādīti šādi apsvērumi.

[2.1] Lieta tiek izskatīta daļā par /pers. A/ tēva /pers. B/ dāvinājuma neiekļaušanu viņas līdzekļu avotos.

[2.2] /pers. A/ audita laikā neiesniedza dokumentus, kas apliecinātu papildu deklarācijās par 2011. un 2012.gadu deklarētos ienākumus kopā Ls 7560 apmērā, kas saņemti kā dāvinājums no tēva /pers. B/, tādējādi šīs summas netika iekļautas /pers. A/ 2011. un 2012.gada līdzekļu avotos. Līdz ar to Pārvalde, izmantojot izdevumu metodi, 2011. un 2012.gadā konstatēja ieņēmumu pārsniegumu pār izdevumiem.

[2.3] No /pers. A/ VID iesniegtā /pers. B/ 2013.gada 10.decembra paskaidrojuma nav konstatējams, kāda naudas summa konkrēti un kādā valūtā 2011. un 2012.gadā tika nodota /pers. A/, nav norādīts, no kādiem ienākumiem /pers. B/ veidojās brīvie naudas līdzekļi, kurus iedot savai meitai. Lietā nav iesniegti dokumenti, kas apliecinātu /pers. B/ gūto ienākumu apmēru.

[2.4] No spiedogiem /pers. A/ pases kopijā konstatējams, ka viņa no 2011.gada 8. līdz 13.janvārim, no 28.janvāra līdz 10.februārim, no 2012.gada 27.aprīļa līdz 12.maijam, no 29.jūlija līdz 18.augustam, no 5. līdz 12.oktobrim uzturējās Krievijas Federācijā. Tomēr robežas šķērsošanas fakts pats par sevi neliecina, ka /pers. A/ 2011. un 2012.gadā no tēva saņēma naudas līdzekļus Ls 7560 apmērā. /pers. A/ papildu deklarācijā naudas līdzekļu saņemšanu no tēva pamato tikai ar viņa paskaidrojumu un pasē veiktajām atzīmēm par robežu šķērsošanu, nesniedzot detalizētākus papildu paskaidrojumus, piemēram, kādā veidā, kādā valūtā un kādā summā katrā braukšanas reizē naudas līdzekļi ievesti Latvijas Republikā. Vienlaikus /pers. A/ papildu deklarācijās norādītā informācija par naudas līdzekļu saņemšanas regularitāti atšķiras no /pers. B/ paskaidrojumā sniegtās informācijas.

[2.5] Līdz ar to Pārvalde pamatoti neatzina /pers. B/ dāvinājumu un neiekļāva to /pers. A/ līdzekļu avotos. Tādējādi /pers. A/ par 2011.gadu papildu nomaksai budžetā aprēķināms IIN Ls 1308,58, nokavējuma nauda par periodu no 2012.gada 19.jūnija (IIN maksāšanas termiņš 2012.gada 18.jūnijs) līdz 2013.gada 13.augustam (līdz audita uzsākšanai) Ls 275,46, nevis Ls 207,46, un soda nauda Ls 392,57, nevis Ls 392,49, kā to noteica Pārvalde; ievērojot Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 81.panta trešo daļu /pers. A/ aprēķinātā soda nauda Ls 0,08 apmērā nav nosakāma, jo atbilstoši Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Augstākā tiesa) praksei apstrīdēšanas procesā nav pieļaujama nodokļa maksātāja stāvokļa pasliktināšana – nodokļa soda naudas palielināšana. Savukārt par 2012.gadu /pers. A/ pamatoti aprēķināts IIN Ls 1059,94, nokavējuma nauda – Ls 29,68 un soda nauda – Ls 317,98. Tā kā /pers. A/ nav izdarījusi atkārtotu pārkāpumu, ir sadarbojusies ar VID, kā arī ievērojusi deklarāciju iesniegšanas un nodokļu nomaksas

termiņus, tad soda nauda noteikta Ls 355,28.

Sākotnējā lēmumā pieļauta matemātiskā aprēķina kļūda, budžetā maksājamo IIN nosakot Ls 2368,51 – jābūt 2368,52, un pārrakstīšanās kļūda, samainot vietām soda naudas (noteikta Ls 237,14, jābūt – Ls 355,28) un nokavējuma naudas (noteikta Ls 355,28, jābūt – Ls 237,14) apmērus.

[3] 2014.gada 30.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts /pers. A/ pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Pieteicēja nepiekrīt Lēmumā paustajai atziņai, ka viņas iesniegtie pierādījumi nepārliecina par faktu, ka viņas tēvs /pers. B/ (kā to norāda pieteicēja pieteikumā; no lietas materiāliem konstatējams, ka pieteicējs tēvs ir /pers. B/) ir nodevis viņas rīcībā naudas līdzekļus Ls 7560 apmērā. Pieteicējas iesniegtais dokuments – viņas tēva /pers. B/ 2013.gada 10.decembra paskaidrojums – ir vērtējams kā pierādījums, jo Administratīvā rajona tiesa 2014.gada 17.jūnija lēmumā lietā Nr.420297414 to ir atzinusi par pierādījumu.

[3.2] VID nepamatoti pieprasa no pieteicējas citus, jaunus pierādījumus, kaut gan pieteicēja ir iesniegusi VID pieprasīto dokumentu – notariāli apliecinātu /pers. B/ paskaidrojumu. Ja VID rodas šaubas par iesniegtā dokumenta patiesumu, tad VID var iegūt papildu ziņas, vēršoties pie citām iestādēm (Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas, Krievijas Federācijas Nodokļu inspekcijas), nevis neatzīt pieteicējas pierādījumu tāpēc, ka tam nav pievienotas papildu izziņas, kas apliecina /pers. B/ gūto ienākumu apmēru. Tikai tāpēc, ka /pers. B/ nav norādījis, no kādiem ienākumu avotiem viņam veidojas brīvie naudas līdzekļi, ko iedot meitai, VID nav tiesīgs apšaubīt pieteicējas tēva paskaidrojumus.

[3.3] Pieteicējai nav pienākuma pārliecināt VID par sniegto ziņu patiesumu, pieteicējai ir pienākums savu iespēju robežās iesniegt pierādījumus. VID ir pienākums atspēkot vai apstrīdēt pieteicējas pierādījumus ar citiem, spēcīgākiem pierādījumiem, kā tas noteikts APL 9.pantā. Sākotnējā lēmumā norādīts, ka Krievijas robežas šķērsošana pati par sevi neliecina par naudas nodošanas faktu, līdz ar to VID apšauba naudas saņemšanas faktu no /pers. B/, taču nav šo atziņu pamatojis ar pierādījumiem.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 2.aprīļa spriedumu pieteikums noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] VID, veicot pieteicējai IIN auditu par 2011. un 2012.gadu konstatēja pieteicējas izdevumu pārsniegumu pār ienākuma avotiem Ls 6614,30 2011.gadā un Ls 5619,75 2012.gadā.

Kā secināms no lietas materiāliem, pieteicēja bija nokavējusi sākotnējā lēmuma apstrīdēšanas termiņu, un VID pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu atstāja bez izskatīšanas. Pieteicēja atkārtoti vērsās VID un lūdza uzsākt administratīvo procesu no jauna, jo pieteicējas rīcībā nonāca pierādījumi par saņemtajiem naudas dāvinājumiem no tēva. Tādējādi VID sākotnējo lēmumu ir pārskatījis daļā, ar kuru kā pieteicējas naudas līdzekļu avoti netika atzīti tēva naudas dāvinājumi 2011.gadā Ls 3780 apmērā un 2012.gadā Ls 3780 apmērā.

Līdz ar to tiesa vērtēja administratīvo procesu iestādē tikai tajā daļā, kurā nav atzīti pieteicējas naudas līdzekļu avoti, saņemot dāvinājumu no tēva /pers. B/.

[4.2] Tiesa konstatēja, ka pieteicēja jau sākotnēji VID bija norādījusi, ka auditējamā periodā ir saņēmusi dāvinājumus (*lietas 30. – 31.lapa*). 2013.gada 19.martā iesniedzot papildu deklarācijas par 2011. un 2012.gadu, pieteicēja ir norādījusi, ka no sava tēva /pers. B/ ir saņēmusi Ls 3780 gan 2011., gan arī 2012.gadā (*lietas 59. un 66.lapa*). Lai apliecinātu deklarācijā norādīto ziņu patiesumu, pieteicēja ir iesniegusi /pers. B/ 2013.gada 10.decembra paskaidrojumu, uz kura /pers. B/ paraksta īstumu ir apliecinājis Krievijas Federācijas notārs.

Kā secināms no pieteicējas papildus deklarācijās norādītā, pieteicēja naudas līdzekļus no tēva ir saņēmusi katru mēnesi – Ls 315, kas gadā ir veidojis naudas summu Ls 3780 gan 2011., gan 2012.gadā. Pieteicējas tēvs savā paskaidrojumā ir norādījis, ka sākot no 2003.gada ir sniedzis pieteicējai finansiālu palīdzību, kad pieteicēja kopā ar bērniem brauca pie viņa uz Krieviju atpūsties. Pieteicējas tēvs ir norādījis, ka kopējā naudas summa, ko viņš pieteicējai ir uzdāvinājis desmit gadu laikā, ir vairāk nekā 30 000 ASV dolāri (*lietas 71.lapa*). Vienlaikus tiesa konstatēja, ka pieteicēja 2011.gadā Krievijā ir bijusi divas reizes (no 8.janvāra līdz 13.janvārim un no 28.janvāra līdz 10.februārim), bet 2012.gadā trīs reizes (no 27.aprīļa līdz 12.maijam, no 29.jūlija līdz 18.augustam un no 5.oktobra līdz 12.oktobrim).

Līdz ar to tiesa konstatēja būtiskas pretrunas pieteicējas deklarācijā norādītajā informācijā un pieteicējas tēva sniegtajos paskaidrojumos par naudas dāvinājumu biežumu. Proti, pieteicēja ir nepārprotami norādījusi, ka naudas līdzekļi no tēva ir saņemti katru mēnesi. Minēto tiesas un arī VID secinājumu apstiprina tas, ka, norādot naudas dāvinājumu no vectēva, pieteicēja to ir norādījusi kā vienreizēju dāvinājumu, atsevišķi neizdalot, ka naudas summa ir veidojusies no vairākiem maksājumiem, kā tas ir norādīts pie saņemtā naudas dāvinājuma no tēva. Savukārt no pieteicējas tēva sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka viņš naudu pieteicējai ir devis tikai tad, kad viņa ir atpūtusies pie viņa Krievijā ar bērniem. Vispārīgi ir ticami, ka tēvs pieteicējai varēja dāvināt naudas līdzekļus, ja tādi ir bijuši viņa rīcībā. Tomēr, novērtējot konkrētās lietas apstākļus, tiesa uzskatīja, ka pieteicēja nav pierādījusi to, ka ir saņēmusi naudu tieši no tēva, jo tiesa ar saprātīgiem argumentiem nevarēja novērst pretrunas, kas ir konstatējamas pieteicējas un viņas tēva sniegtajos paskaidrojumos par naudas dāvinājumu. Turklāt pieteicēja pati pieteikumā tiesai nav izskaidrojusi VID konstatētās pretrunas, kas secināmas no pieteicējas deklarācijā norādītās informācijas un pieteicējas tēva sniegtajiem paskaidrojumiem. Tiesas vērtējumā, ja pieteicējas tēvs patiešām būtu pieteicējai dāvinājis naudas līdzekļus, tad šādai pretrunai nebūtu jābūt, jo viņš skaidri un izsmeļoši savos paskaidrojumos būtu norādījis naudas summas un to nodošanas biežumu pieteicējai, kas sakristu ar pieteicējas deklarācijā un paskaidrojumos norādītajiem faktiem. Tādējādi lietā nav konstatējams, ka pieteicējas

līdzekļu avoti 2011. un 2012.gadā ir veidojušies no tēva naudas dāvinājumiem.

[4.3] Tiesas vērtējumā pieteicējas viedoklis par to, ka VID nepamatoti uzliek pieteicējai par pienākumu iesniegt papildus pierādījumus, kas pamatotu pieteicējas tēva iespējas sniegt pieteicējai naudas līdzekļu dāvinājumu, nav pamatots, jo nodokļu maksātājs deklarācijā norādīto datu patiesuma pierādīšanai var izmantot jebkuru pierādīšanas līdzekli, tostarp arī norādīt uz informāciju, kas apstiprina šo datu patiesumu, bet kas iegūta no citiem avotiem un kuru nodokļu maksātājs apliecina, jo nodokļu administrēšana lielā mērā balstās uz informāciju, ko iesniedz pats nodokļu maksātājs. Tātad pieteicējas interesēs ir nodrošināt pietiekamus, skaidrus un precīzus pierādījumus, kas apliecinātu viņas apgalvojumu patiesumu un nodrošinātu pierādījumu ticamību (*sk. Augstākās tiesas 2014.gada 25.jūnija rīcības sēdes lēmumu lietā Nr.A420663110*).

[4.4] Saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.pantu, ja nodokļu maksātājs nepiekrīt nodokļu administrācijas aprēķinātajam nodokļu maksājumu lielumam, pierādījumus par nodokļu maksājumu lielumu nodrošina nodokļu maksātājs.

Tas, kādas tieši ziņas un kādi pierādījumi jāiesniedz nodokļu maksātājam, ir atkarīgs no katra konkrētā gadījuma apstākļiem. Lai par konstatēto slēpto ienākumu netiktu aprēķināts nodoklis, pierādīšanas līdzekļiem un pierādījumu daudzumam ir jābūt tādam, lai nodokļu administrācija (tiesas procesā – tiesa) gūtu pārliecību, ka nodokļu maksātājam ir bijuši tādi ienākumi, par kuriem nodoklis nav aprēķināms (*sk. Augstākās tiesas 2014.gada 19.maija lēmumu lietā Nr.A42990409*).

Ievērojot to, ka konkrētajā gadījumā pieteicējas iesniegtie pierādījumi par to, ka viņas rīcībā bija ienākumi, no kuriem nodoklis nav aprēķināms, nav pietiekami un ticami, tiesa atzina, ka Lēmums ir tiesisks un tā atcelšanai nav pamata.

[4.5] Vienlaikus tiesa konstatēja, ka VID papildus pieteicējai ir aprēķinājis IIN nokavējuma naudu Ls 68 apmērā par 2011.gadu, jo secināja, ka sākotnējā lēmumā tā ir aprēķināta nepareizi.

Sākotnējā lēmumā IIN nokavējuma nauda par 2011.gadu ir rēķināta par laika posmu no 2012.gada 19.jūnija līdz 2013.gada 13.augustam. Par tādu pašu laika periodu IIN nokavējuma nauda ir rēķināta arī Lēmumā. Pārrēķinot matemātiski aprēķināto IIN nokavējuma naudu par kavētajām 421 dienām, tiesa konstatēja, ka augstākas iestādes veiktie aprēķini ir pareizi, bet sākotnējā lēmumā veiktais aprēķins neprecīzs. Līdz ar to VID pamatoti Lēmumā ir veicis IIN nokavējuma naudas korekciju un tiesai nav pamata to atcelt.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 2.aprīļa spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, kurā papildus lietā sniegtajiem norāda šādus argumentus.

[5.1] Pirmās instances tiesa nav tiesiski un atbilstoši lietā konstatētajiem faktiem analizējusi pierādījumus lietā. Neatbilst patiesībai, ka pieteicēja katru mēnesi saņēma naudas līdzekļus no tēva. Deklarācijā norādītā informācija iekavās par saņemtās naudas summas sadalīšanu pa mēnešiem bijusi tikai ilustratīvs piemērs, kas norādīja uz to, ka naudas līdzekļi bija pietiekami, lai to varētu tērēt. Lietā ir pierādīts, ka pieteicēja Krievijā pie tēva ir bijusi.

[5.2] Lietā fakts par naudas līdzekļu dāvinājumu apšaubīts tikai tāpēc, ka tiesai un VID pastāv pamatotas aizdomas, ka šādas naudas summas pieteicējas tēvam varētu būt, kas ir pretrunā Augstākās tiesas praksei, ka nodokļa maksātājam nav pienākuma pierādīt citu personu līdzekļu izcelsmi un legalitāti. Tiesa nav objektīvi izvērtējusi visus pierādījumus lietā, kas pierāda, ka šāds dāvinājums bijis un ka tas nav apšaubāms. Pretrunu gadījumā visas šaubas vērtējamas par labu indivīdam, nevis VID.

[5.3] Pieteicēja iesniedza visu VID audita laikā pieprasīto informāciju par dāvanu saņemšanu no fiziskām personām; sākotnēji VID nepieprasīja pieteicējai iesniegt dokumentus, kas apliecinātu, ka /pers. B/ rīcībā bija naudas līdzekļi, kuru iedot pieteicējai. Pieteicēja, iesniedzot /pers. B/ 2013.gada notāres apliecinātu paskaidrojumu, ir pierādījusi, ka viņas tēvs laika posmā no 2003. – 2013.gadam ir uzdāvinājis pieteicējai apstrīdētos naudas līdzekļus; šis paskaidrojums apstiprina pieteicējas papildu deklarācijās norādīto ziņu patiesumu. Ja /pers. B/ apstiprina naudas nodošanas faktu un pieteicēja apstiprina naudas līdzekļu saņemšanu, tad tas ir pietiekams pamats, lai VID atzītu darījuma faktisko esamību.

[5.4] Pieteicēja nesaskata pretrunas VID norādītajā par /pers. B/ dāvinājuma valūtu – ka pieteicēja norādījusi naudas līdzekļus latos, /pers. B/ – USD, kas ir saprotami, jo Krievijas Federācijā lietoja USD. Ierodoties Latvijā, pieteicēja šo naudu mainīja pret latiem. VID un tiesas secinājumi uzskatāmi par pieņēmumiem.

[5.5] Ja tiesa uzskata, ka iesniegtie pierādījumi nav pietiekami, pieteicēja lūdz uz tiesas sēdi kā liecinieku izsaukt viņas tēvu /pers. B/.

[6] VID rakstveida paskaidrojumos par apelācijas sūdzību norāda, ka apelācijas sūdzību neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem, papildus norādīts, ka VID piekrīt, ka pieteicējas iesniegtais 2013.gada 10.decembra /pers. B/ paskaidrojums ir vērtējams kā pierādījums lietā, tomēr tas nav atzīstams par pietiekamu pierādījumu, lai varētu konstatēt naudas saņemšanas faktu no /pers. B/. Deklarācijā ir jānorāda patiesas ziņas; gadījumā, ja nauda no /pers. B/ netika saņemta katru mēnesi, tad nav loģisks izskaidrojums, kāpēc pieteicēja minēto norādīja deklarācijā. Pieteicēja līdz pat paskaidrojumu sniegšanas brīdim nav iesniegusi tiesā papildu pierādījumu par naudas līdzekļu no /pers. B/ saņemšanu, lai gan uz papildu pierādījumu nepieciešamību norādījis gan VID, gan tiesa.

[7] Saskaņā ar APL 304.panta pirmo daļu lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[8] Administratīvā apgabaltiesa, pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus lietā kopsakarā ar lietas dalībnieku

argumentiem, atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums ir noraidāms.

[9] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar APL 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, to neatkārtojot.

Administratīvā apgabaltiesa atkārtoti nenorāda to apelācijas sūdzībā minēto argumentu noraidīšanas motivāciju, kuriem tā ir sniegta pirmās instances tiesas spriedumā.

[10] Pieteicējas apelācijas sūdzībā izteiktos argumentus apgabaltiesa atzīst par nepamatotiem.

[10.1] Pieteicēja ir norādījusi, ka ir iesniegusi visus pierādījumus, ar kuriem, viņasprāt, ir pierādīts fakts, ka pieteicējas tēvs /pers. B/ ir uzdāvinājis naudas līdzekļus 2011. un 2012.gadā kopā Ls 7560 apmērā.

Izvērtējot lietā esošos materiālus – pieteicējas 2013.gada 19.martā iesniegtajās papildu deklarācijās par 2011. un 2012.gadu norādīto informāciju par dāvinājuma no /pers. B/ saņemšanu kopā Ls 7560 apmērā (*lietas 59.* un *66.lapa*); /pers. B/ 2013.gada 10.decembra paskaidrojumu (*tulkojums lietas 71. – 72.lapa*); pieteicējas pases kopijas, no kuras izriet, ka pieteicēja auditējamā periodā bija Krievijas Federācijā (*lietas 24. – 26.lapa*) –, apgabaltiesa secina, ka no lietā esošajiem pierādījumiem nevar secināt, ka pieteicēja 2011. un 2012.gadā ir saņēmusi naudas līdzekļus no viņas tēva /pers. B/.

Pamatojoties uz pieteicējas apelācijas sūdzībā izteikto lūgumu, apgabaltiesa kā liecinieku uz tiesas sēdi izsauca /pers. B/. Pirms nozīmētās tiesas sēdes Administratīvajā apgabaltiesā saņemts pieteicējas iesniegums, kuram viņa pievienojusi /pers. B/ viņai sūtītu un Administratīvajai apgabaltiesai adresētu iesniegumu par to, ka liecinieks uz tiesas sēdi ierasties nevarēs, jo Latvijā ierasties tuvākajā laikā neplāno sakarā ar ģimenes problēmām (*lietas 125.lapa*).

Pieteicējas iesniegtajā /pers. B/ vārdā sastādītājā iesniegumā (*lietas 126.-127.lapa*) /pers. B/ informē tiesu, ka viņam nav iespējas ierasties uz tiesas sēdi kā lieciniekam sakarā ar problēmām ģimenē; vienlaikus norādīts, ka no savām liecībām, kas iepriekš sniegtas rakstiskā formā, /pers. B/ neatsakās.

Pieteicēja nav iesniegusi citus pierādījumus, kas apliecinātu /pers. B/ finanšu stāvokli un iespēju izsniegt pieteicējai finanšu līdzekļus 2011. un 2012.gadā.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu pieteikums noraidīts, jo apšaubītas pieteicējas tēva iespējas veikt dāvinājumu pieteicējai un lietā nebija iesniegti pierādījumi par /pers. B/ spēju sniegt skaidras naudas dāvinājumus. Apgabaltiesa konstatē, ka, pieteicējai zinot, ka lietā nav novērstas šaubas par strīdus dāvinājumu esību, vēlreiz apelācijas tiesvedības laikā vēršoties pie sava tēva (saistībā ar ierašanos uz Administratīvās apgabaltiesas sēdi) nav lūgusi viņam iesniegt papildu pierādījumus par viņa ienākumiem strīdus laika posmā. No likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.panta izriet nodokļu maksātāja pienākums iesniegt pierādījumus par skaidras naudas uzkrājumu veidošanos vai vismaz norādīt ticamu pamatojumu un apstākļus, kādos tas veidojies, kurus savukārt VID varētu pārbaudīt. Šāda nostāja ir apstiprināta arī Augstākās tiesas judikatūrā (*sk. Augstākās tiesas 2006.gada 13.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-231/2006 11.3.punktu, 2010.gada 19.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-226/2010 11.punktu, 2015.gada 5.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-102/2015 10.punktu*). Nodokļu maksātājam ir jāspēj saprātīgi un ticami pamatot un pierādīt savas skaidras naudas uzkrājumu izcelsme. Ja ir pamats apšaubīt, ka persona, kuru pieteicējs uzrāda kā naudas izsniedzēju, būtu varējusi izsniegt šādus naudas līdzekļus, secīgi ir pamats apšaubīt, ka uzkrājumi veidojušies pieteicēja norādītajā veidā (*sk. Augstākās tiesas 2013.gada 21.augusta sprieduma lietā Nr.SKA-605/2013 7.punktu un 2014.gada 5.jūnija lēmuma lietā Nr.SKA-430/2014 9.punktu*). Līdz ar to tieši pieteicējam ir pienākums pierādīt savus apgalvojumus (*sk. Augstākās tiesas 2014.gada 12.marta sprieduma lietā Nr.SKA-166/2014 9.punktu*). Jāņem vērā, ka vispirms tieši nodokļa maksātājam pašam ir informācija par tā ienākumu un izdevumu veidošanos.

Tādējādi ar nodokļu aplikšanu saistītajos jautājumos pieteicējai pašai ir pienākums piedalīties pierādījumu iegūšanā un iesniegšanā. Konkrētajā gadījumā ņemot vērā to, ka pieteicējai ar /pers. B/ ir tēva un meitas attiecības un viņa regulāri apmeklējusi tēvu Krievijā, pierādījumu iegūšanai no tēva (kuram jābūt informācijai par paša finansiālo stāvokli, piemēram, bankas norēķinu kontu izraksti, vai informācija par saņemto darba algu vai citiem ieņēmumiem) nevajadzētu prasīt pārāk lielas pieteicējas pūles, kuras varētu uzskatīt par nesamērīgām.

Turklāt pieteicējas norādītajā Augstākās tiesas 2013.gada 21.augusta spriedumā lietā Nr.SKA-605/2013 Augstākā tiesa ir norādījusi, ka tā piekrīt pieteicējam, ka nodokļu maksātāja pienākums nav pierādīt citu personu līdzekļu izcelsmi un legalitāti. Taču, ja VID ir pamats apšaubīt, ka persona, kuru nodokļu maksātājs uzrāda kā naudas izsniedzēju, vispār varējusi veikt konkrēto darījumu, ar kuru nodokļu maksātājs pamato līdzekļu ieguvi, secīgi ir pamats apšaubīt, ka uzkrājumi veidojušies nodokļu maksātāja norādītajā veidā.

Apgabaltiesa, ievērojot to, ka lietā esošie pierādījumi neapstiprina to, ka /pers. B/ rīcībā bija naudas līdzekļi un to, ka viņš pieteicējai būtu nodevis pieteicējas papildu deklarācijās norādītos strīdus naudas līdzekļus, atzīst par pamatotu VID secinājumu, ka strīdus pieteicējas ienākumi nav iegūti dāvinājuma veidā un līdz ar to ir atzīstami par citiem ienākuma veidiem, kas ir apliekami ar nodokli. Pats par sevi pieteicējas norādītais, ka /pers. B/ (kas ir pieteicējas tēvs, un līdz ar to ir ieinteresēts sniegt ziņas par labu pieteicējai) apstiprina naudas nodošanas faktu un pieteicēja apstiprina naudas saņemšanu (esot ieinteresētai Lēmuma atcelšanā, lai nemaksātu papildu nodokļu maksājumus), bez jebkādiem citiem objektīviem pierādījumiem par to, ka /pers. B/ rīcībā 2011. un 2012.gadā vispār bijuši naudas līdzekļi, ko iedot pieteicējai, un par to, kā šādi naudas līdzekļi tika pieteicējai nodoti, nepierāda ne naudas līdzekļu esības, ne tās nodošanas faktu pieteicējai.

[10.2] Saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 19.septembra noteikumu Nr.780 „Noteikumi par papildu deklarācijas

par ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu veidlapu un kārtību, kādā Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķinu pamata nosaka iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja apliekamo ienākumu" 7.punktu IIN maksātājam ir pienākums ar parakstu apliecināt papildu deklarācijas aizpildīšanas pareizību un pilnību.

Nodokļu lietā, kur runa ir par privātpersonas izdevumu atbilstību ienākumiem, tieši privātpersona ir tā, kuras rīcībā būtu jābūt atbilstošām ziņām. Nodokļu administrēšana lielā mērā balstās uz informāciju, ko iesniedz nodokļu maksātājs, tostarp informāciju, ko nodokļu maksātājs iegūst no citiem avotiem, bet ko viņš apliecina. Tāpēc no nodokļu maksātāja tiek prasīts, lai, iesniedzot nodokļu deklarāciju un sniedzot citu informāciju, viņš būtu ļoti uzmanīgs un skrupulozs (*sk., piemēram, Augstākās tiesas 2008.gada 23.oktobra sprieduma lietā SKA-451/2008 8.punktu*).

Apgabaltiesa atzīst pieteicējas argumentu, ka papildu deklarācijā uzrādīto naudas līdzekļu saņemšana no viņas tēva par Ls 315 katru mēnesi 12 mēnešus pēc kārtas ir tikai ilustratīva nozīme (minētais arguments parādās tikai apelācijas sūdzībā, tas netika minēts ne VID, ne pirmās instances tiesā), par nepamatotu. Atbilstoši nodokļu lietās piemērojamām atziņām pieteicējai bija jāapzinās, ka viņai ir jāsniedz tikai patiesas un precīzas ziņas par savu ienākumu iegūšanas apmēru un regularitāti. Pieteicēja, norādot Ls 315 saņemšanu no viņas tēva katru mēnesi 12 mēnešu periodā, ar savu parakstu ir apliecinājusi ziņu patiesumu. Ja faktiskā situācija bija savādāka, pieteicējai tā bija patiesi jāatspoguļo nodokļu deklarācijā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2014.gada 30.septembra lēmuma Nr.22.10/L-26280 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente	*(personiskais paraksts)*	K.Krastiņa
Tiesneses	*(personiskais paraksts)*	L.Vīnkalna
	(personiskais paraksts)	A.Zariņa